

*ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
pro školní družinu*

ŠKOLA PRO VŠECHNY DĚTI

*ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA
PUSTĚJOV, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE*

Ředitel školní družiny, jejíž činnost vykonává Základní škola a mateřská škola Pustějov, příspěvková organizace, RNDr. Zdeněk Bartošek vydává

ŠVP pro školní družinu

Škola pro všechny děti

Čj.

Vyjádření školské rady ze dne.....

Školská rada souhlasí s vydáním tohoto ŠVP.

.....
Ing. Miroslav Priviczer
předseda školské rady

Platnost dokumentu od 1. 9. 2007

Pustějov.....

.....
RNDr. Zdeněk Bartošek
ředitel školy

1. Úvod

ŠD realizuje výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost mimo vyučování. Činnosti probíhají formou pravidelných nebo příležitostných aktivit z oblasti vzdělávací, odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti. Školní družina umožňuje žákům přípravu na vyučování.

Práce školní družiny je zcela samostatnou oblastí výchovně vzdělávací činnosti a řídí se specifickými požadavky a pravidly pedagogiky volného času.

Žáci jsou rozděleni do oddělení a počty přítomných žáků se během dne mění, odcházejí do zájmových kroužků nebo domů. Tuto mobilitu zohledňujeme na začátku školního roku při sestavování provozu jednotlivých oddělení. Žáci v oddělení s kratším provozem jsou převedeni do oddělení s provozem delším.

Ředitel základní školy: RNDr. Zdeněk Bartošek

Kontakty:

telefon: + 420 556 400 890

fax: + 420 556 400 890

e-mail: zs_pustejov@cmail.cz

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2007

2. Informace o vybavenosti družin

ŠD zabezpečuje žákům náplň volného času v době před vyučováním, odpoledne před odchodem domů nebo do jiných zájmových aktivit. Probíhá při činnostech spojených s odpočinkem, rekreací, zájmovou činností, zábavou.

Časové rozvržení a uspořádání činnosti ŠD se řídí požadavky psychohygieny. Usilujeme o to, aby byl podporován zdravý tělesný, duševní a sociální vývoj dítěte.

Pro každodenní činnost využíváme dvě místnosti v druhém patře budovy, dále tělocvičnu, počítačovou učebnu a školní hřiště. Místnosti jsou různé velikosti, světlé, čisté.

Prostor první místnosti je zařízen jako herna. Celá místnost je pokryta kobercem, proto je určena zejména pro hraní dětí, odpočinkovou činnost. Mezi zařízení patří video a DVD rekordér, CD přehrávač, stavebnice a hry. Druhá místnost je vybavena stoly pro zájmové a rukodělné činnosti, je zde k dispozici velká tabule na kreslení, křídly, pastelky, voskovky, fixy, vodové i temperové barvy, tvrdé papíry a jiné výtvarné pomůcky.

Místnosti nejsou členité, tím není možno zajistit žákům soukromí při hrách ve skupinkách. Na výzdobě všech prostorů družiny se podílejí žáci společně s vychovatelkami.

Pro zájmové činnosti se snažíme využít další vhodné prostory v budovách školy: tělocvičnu, odbornou učebnu výpočetní techniky, školní knihovnu zřízenou přímo v prostorách družiny.

Pro herní činnosti si mohou žáci vybírat stavebnice, hračky, stolní hry apod. Vše je umístěno tak, aby si žáci mohli stavebnice a hry brát i ukládat samostatně a vyznali se v jejich uložení. Máme stanovená pravidla pro jejich využívání.

Pro aktivity venku si mohou žáci vybrat sportovní náčiní – různé druhy míčů, švihadla, skákací gummy, lana. Tyto pomůcky máme uloženy v tělocvičně.

Pro rozvoj čtenářských dovedností a pěstování čtenářských návyků máme dětskou knihovničku vybavenou dětskými knížkami všech žánrů, časopisy. Žáci také rádi využívají různé hry k rozvoji slovní zásoby, nácviku abecedy, skládání slov a vět, pexesa s písmeny, scrabble apod.

Oděv a obuv si žáci ukládají do šaten v přízemí školy.

V okolí družiny využíváme přírodní prostředí, které je zdrojem poznání i možností k rekreačním činnostem a vycházkám. K rozvoji pohybových dovedností a schopností využíváme dětské hřiště upravené na školní zahradě vybavené prolézačkami, pískovištěm, houpačkami a asfaltovým hřištěm.

Po dohodě s vedením školy bychom chtěli prostředí školní družiny během několika let vylepšit novým nábytkem.

3. Informace o provozu družiny

Způsob přihlašování a odhlašování dětí

Do ŠD mohou být přihlášeny děti 1.- 5. třídy.

Přihlášení dítěte do ŠD je podmíněno odevzdáním řádně vyplněného zápisního lístku. O přijetí dítěte do ŠD rozhoduje ředitel školy.

Odhlášení dítěte ze ŠD musí zákonní zástupci žáků nutně provést písemně, s přesným termínem ukončení docházky do ŠD.

Ustanovení o platbách zákonných zástupců za pobyt dětí v ŠD

Poplatek za ŠD stanoví ředitel školy. Pro školní rok 2006/2007 činí za jedno dítě 40,- Kč měsíčně a to i pokud je dítě přihlášeno a v daném měsíci školní družinu nenavštěvuje.

Podmínky docházky do ŠD

Ranní ŠD probíhá před zahájením vyučování ZŠ. Po ukončení činnosti v ranní ŠD pouští vychovatelka děti do jednotlivých tříd. Děti končící po 4. vyuč. hodině přebírá vychovatelka ŠD ve třídě a společně odcházejí do jídelny. Bezpečnost dětí při odchodech ze tříd po 5. vyuč. hodině do ŠJ a ŠD je zajištěna dozorem.

Podmínky odchodů ze ŠD

Odchody dětí ze ŠD probíhají dle zapsaných informací na zápisním lístku (ZL), který zákonní zástupci dítěte vyplnili na začátku školního roku. Jiný odchod ze ŠD než určuje ZL, bez řádné písemné omluvy, není přípustný.

Pokud dítě neodchází samo v určitou dobu, musí si ho převzít zákonní zástupci osobně, či osoba jimi pověřena.

Písemná omluva žáka ŠD musí obsahovat tyto náležitosti:

1. datum a jméno dítěte
2. vlastní žádost
3. podpis zákonného zástupce

Veškeré písemné omluvy a změny zakládá a eviduje jako dokumentaci dítěte vychovatelka v každém oddělení ŠD.

Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí ŠD

Během pobytu v ŠD zodpovídá za bezpečnost dětí pedagogický pracovník, který dítě do svého oddělení převzal.

Děti budou poučeny o bezpečnosti:

- v šatně ZŠ
- v jídelně
- v prostorách ŠD
- na školní zahradě a při vycházkách
- při výletech ŠD

Odchod dětí ze ŠD (do šatny, na WC) – pouze se souhlasem vychovatelky.

Pitný režim v ŠD

Pro žáky ve škole je zaveden pitný režim.

Postup vychovatelky při nevyzvednutí dítěte do stanovené doby odchodu ze ŠD

V případě nevyzvednutí dítěte ze ŠD se vychovatelka bude snažit spojit se zákonnými zástupci žáka a domluvit se na jeho předání.

Povinnosti žáka ŠD

- jakmile žák přijde do oddělení ŠD, nesmí je bez dovození opustit;
- každý žák je povinen řídit se pokyny vychovatelky ŠD a školním řádem;
- žák šetří zařízení ŠD, svévolně nepoškozuje školní majetek, šetří hračky, knihy a jiné pomůcky;
- pečuje o čistotu ve ŠD a zachovává všude pořádek;
- veškeré škody, které žák ŠD způsobí úmyslně, musí nahradit;
- žáci se aktivně účastní práce ŠD a její vzorné reprezentace na veřejnosti;
- školní řád je platný také pro školní družinu.

Personální obsazení

Počet vychovatelek odpovídá počtu otevřených oddělení v daném školním roce.

1 vychovatelka	pracovní úvazek celý
1 vychovatelka	pracovní úvazek zkrácený

Všechny vychovatelky splňují požadavky na předepsanou odbornou způsobilost. Vychovatelky mají zájem o svůj odborný růst, soustavně se vzdělávají. Chovají se a jednají profesionálním způsobem – v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovně vzdělávací činnosti ve školní družině.

Provoz družiny je denně v hlavní budově podle rozvrhu a to:

- ranní družina: Po - Pá
- odpolední družina: Po - Pá

V době vedlejších prázdnin je družina uzavřena.

Počet oddělení: podle počtu žáků přihlášených k docházce do školní družiny.

Věk žáků: 6 – 11 let (1. – 5. třída)

Kapacita družiny: 60 žáků

Počet vychovatelek: podle počtu otevřených oddělení školní družiny.

4. Obsah a časový plán vzdělávání

Režim dne je společný pro všechna oddělení. Je stanovený s ohledem na psychohygienické podmínky. Jeho uspořádání dává možnost pružně reagovat na individuální potřeby, aktivity i respektovat odpočinek u jednotlivých žáků. Také umožňuje organizaci činností v průběhu dne pružně přizpůsobit potřebám a aktuální situaci, reaguje i na neplánované situace v družině.

Poměr řízených a spontánních činností je vyvážený.

Žáci jsou podněcováni k vlastní aktivitě. Tyto aktivity probíhají formou individuální, skupinové nebo frontální činnosti. Využívají i způsob práce ve dvojicích.

Organizujeme delší vycházky do přírody. Na vycházkách dáváme žákům volnost, v útvech chodíme pouze v nutných případech.

V ranní družině jsou zařazovány klidné a nenáročné činnosti odpočinkového zaměření, které probíhají spíše individuální formou. Žáci mohou do družiny docházet během celého ranního provozu.

Po vyučování dochází k velkému poklesu výkonnosti. Žáci využívají spíše spontánní individuální či skupinové aktivity. Doba a způsob odpočinku se řídí potřebami žáků. Po odpočinku navazují zájmové činnosti různého zaměření. Činnosti zaměřené na pohybovou rekreaci se snažíme provádět na školním hřišti nebo v tělocvičně. Pokud žáci mají delší vyučování nebo odpolední vyučování, zařazujeme tento den pouze činnosti odpočinkové a rekreační nebo činnosti, které lze provádět mimo budovu školy.

4.1. Denní skladba činností

- **po ukončení vyučování** – hygiena, oběd (probíhá ve školní jídelně)
- **odpočinkové činnosti** – jsou to klidové aktivity spontánních či nabízených činností; žáci sami volí k těmto činnostem optimální polohu
- **zájmové činnosti** – umožňují žákům seberealizaci, poznávání a rozvoj dovedností; dominující je vlastní aktivita žáků, která jim přináší radost a uspokojení; činnosti probíhají ve skupinách či individuálně, organizovaně či spontánně
- **rekreační činnosti** – slouží k regeneraci sil; zařazujeme do nich náročnější pohybové, sportovní, turistické nebo manuální prvky
- **svačina** - pitný režim zajišťují vychovatelky
- **příprava na vyučování** – žáci si po písemném souhlasu rodičů samostatně nebo s pomocí vychovatelky vypracovávají domácí úkoly; ostatní žáci si procvičují učivo formou didaktických her, pracovních listů, práce s knihou, časopisem apod.

Pobyt žáků v družině provází řada režimových momentů – přechody, převlékání, sebe-obslužné činnosti. Snažíme se, aby probíhaly s co nejmenším úsilím, bez stresů a žáci je vykonávali automaticky.

4.2. Výchovně-vzdělávací činnost školní družiny

Specifičnost ŠD

Program družiny koncipovaný do obecných témat umožňuje, aby vychovatelka s žáky plánovala a realizovala takové činnosti, které žáky zaujmou, naplňují jejich přání a potřeby. Nabídkou alternativních aktivit se snažíme respektovat specifické požadavky pedagogického ovlivňování volného času.

Při přípravě výchovně vzdělávacího programu v jednotlivých odděleních se snažíme zvážit všechny souvislosti, vzájemné vztahy, vývoj, možné změny v plánovaných aktivitách. Při výběru činností se řídíme věkem a stupněm rozvoje žáků, jejich potřebami, zájmem a cílem výchovy. Dbáme na kvalitu psychohygienických podmínek, dodržujeme pedagogické zásady, metodické postupy a tvůrčím způsobem uplatňujeme moderní metody a formy práce. Žáci se v družině vzdělávají především na základě vlastních prožitých zkušeností. Činnosti si prohlubují a rozvíjejí poznatky a dovednosti získané při vyučování. Dáváme žákům dostatek prostoru pro spontánní aktivity. Snažíme se podněcovat radost z učení, touhu poznat nové, získávat zkušenosti, ovládat další dovednosti a tak přispívat k rozvoji osobnosti žáka.

Cíle výchovně vzdělávací činnosti

- usilovat o rozvoj osobnosti každého žáka s ohledem na jeho nadání, potřeby, zájmy a schopnosti
- pozitivně motivovat k dobrovolnému přijetí činnosti, ctít možnost svobodné volby
- podporovat iniciativu žáků, nápaditost, kreativitu a samostatnost, dávat možnost spoluúčasti na volbě, tvorbě i hodnocení programu
- pozitivně hodnotit snahu a výsledek činnosti žáka s ohledem na jeho možnosti a předpoklady, povzbuzovat tvořivost a vlastní fantazii, posilovat sebevědomí
- zařazovat činnosti, které přispívají k odstranění únavy, regeneraci duševních i fyzických sil, respektují individuální zájmy a potřeby žáků
- posilovat rozvoj pohybových schopností a zdokonalovat pohybové dovednosti
- předkládat nové podněty, které žáka obohacují, neopakovat stejné činnosti a formy z vyučování ve stejný den
- chtít se učit a umět využívat získané poznatky a dovednosti v praxi, při řešení problému
- vytvářet si pozitivní představu o sobě i druhých, umět projevit empatii
- umět používat otevřenou komunikaci, spolupracovat
- umět si chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví
- citlivě vnímat prostředí i přírodu

Cílem výchovně-vzdělávací činnosti je vést žáka k přiměřené fyzické, psychické i sociální samostatnosti. Rozvíjet základy pro jeho další rozvoj a učení, zdravé sebevědomí, sebejistotu, základy pro schopnost jednat v duchu lidských a estetických hodnot. Vést žáka k používání otevřené komunikace a spolupráce.

4.3. Podmínky pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami

Respektujeme individualitu každého žáka, vytváříme přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj. Na podmínkách pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami budeme spolupracovat adekvátně s přihlédnutím k jejich handicapu s rodiči a se školou. Dle stupně a charakteru jejich handicapu bude umožňováno začleňování do volnočasových aktivit a budou zajišťovány podmínky vhodné k rozvoji jejich osobnosti. Při výběru činností ve ŠD a při

motivování a hodnocení žáků bude brán ohled na integraci těch, kteří mají speciální vzdělávací potřeby. V případě nutnosti spolupracujeme s odbornými pracovišti. Pro rozvoj talentovaných jedinců bude naše ŠD nabízet další doplňkové aktivity v oblasti jejich zájmu.

5. Závěr

Snažíme se společně s žáky vytvářet hranice správného chování. Snažíme se je oceňovat, dáváme prostor pro jejich názor a řešení ve věcech, které se jich týkají. Dáváme možnost si vybrat a nehodnotíme osobnost žáka, ale jeho výkon.

Abychom svěřeným dětem lépe rozuměli, stačí si představit, že jsme žákem, který slyší naše slova.

Nezbytnou podmínkou úspěšné výchovy je nejen láska, ale také respektování osobnosti dítěte. Přejeme si, aby z dětí vyrostli šťastní, úspěšní a tvořiví lidé, kteří budou schopni zvládat běžné i náročné situace, se smyslem pro zodpovědnost.

Pro rozvoj řady kompetencí je zapotřebí pravidelný a dlouhodobý styk s vrstevníky a dalšími lidmi. Pro život se potřebujeme naučit domluvit, vycházet a spolupracovat s nejrůznějšími lidmi – nejen s těmi blízkými a s přáteli, ale i s lidmi, kteří se od nás odlišují co do schopností, chování, zvyků, temperamentu, zájmů... a s nimi si třeba úplně „nepadneme do oka“. Ideálním prostředím, kde se to děti mohou učit, je přirozená vrstevnická skupina ve školní družině.